Picea abies – smrk ztepilý

Smrk ztepilý je strom hor a podhůří střední a jihovýchodní Evropy, souvisle se vyskytuje v severní a severovýchodní Evropě. Je významnou součástí lesní vegetace Šumavy, tvoří klimaxové třtinové nebo papratkové smrčiny v nejvyšších částech hor (asi nad 1200–1250 m n. m.). Směrem do nižších poloh jeho zastoupení v přirozené vegetaci postupně klesá a tvoří příměs v bučinách různých typů (acidofilní smrkové a bikové bučiny, květnaté bučiny) i v dalších typech lesů. Na podmáčených a rašelinných půdách dominuje však i v nižších polohách Šumavy (přesličkové a rohozcové smrčiny). Jeho dominance je zejména v nižších polohách způsobena různými lidskými vlivy (preference ostatních dřevin pro pálení dřevěného uhlí nebo jako paliva ve sklárnách, pěstování smrkových kultur) a potlačením listnatých dřevin dřívější pastvou dobytka v lesích. Kulturní i horské klimaxové smrčiny jsou postihovány opakovanými gradacemi lýkožrouta smrkového, které přicházejí po disturbancích způsobených vichřicemi. Rozpad smrčin urychlily na konci 20. století také imise oxidu siřičitého a kyselé deště. Dá se předpokládat, že současný masový výskyt smrku omezí probíhající kůrovcová kalamita v kulturních i přirozených porostech a že ustoupí zejména na úkor buku. Svou roli v tom pravděpodobně sehrají lesnický management podporující listnáče i probíhající změny klimatu.

Picea abies – Rot-Fichte

Die Gewöhnliche Fichte ist ein Baum der Gebirge und Mittelgebirge Mittel- und Südosteuropas, der in Nord- und Nordosteuropa ein zusammenhängendes Areal einnimmt. Sie ist ein wichtiger Bestandteil der Waldvegetation des Böhmerwaldes und bildet die Klimaxfichtenwälder mit Wolligem Reitgras oder Gebirgs-Frauenfarn in den höchsten Gebirgslagen (etwa über 1200–1250 m ü. NHN). Mit abnehmender Höhenlage sinkt ihr Anteil an der natürlichen Vegetation. Sie ist verschiedenen Typen von Buchenwäldern (Waldmeister- und Hainsimsen-Buchenwälder) sowie weiteren Waldtypen beigemischt. Auf Feucht- und Torfböden dominiert sie jedoch auch in niedrigeren Lagen des Böhmerwaldes (Peitschenmoos-Fichtenwälder). Ihre heutige Dominanz besonders in niedrigeren Lagen wurde durch verschiedene menschliche Einflüsse (Bevorzugung anderer Holzarten zur Köhlerei oder als Brennstoff in Glashütten, Pflanzung von Fichtenkulturen) und Unterdrückung der Laubholzarten durch frühere Waldweidewirtschaft verursacht. Fichtenforste wie Hochlagen-Fichtenwälder sind von Borkenkäfer-Kalamitäten betroffen, die nach Windwürfen auftreten. Am Ende des 20. Jahrhunderts wurden Fichtenbestände auch durch die Einwirkung von Schwefeldioxid und Saurem Regen beeinträchtigt. Es ist davon auszugehen, dass die laufenden Borkenkäfer-Kalamitäten in Fichtenforsten als auch natürlichen Fichtenwäldern das gegenwärtige massenhafte Vorkommen der Fichte einschränken werden und die Fichte vor allem zum Vorteil der Buche zurückgehen wird. Dabei dürfte auch die Waldwirtschaft eine Rolle spielen, die aufgrund des Klimawandels Laubgehölze fördert.

Červený seznam Šumavy/Rote Liste des Böhmerwaldes

LC (Least Concern/Neohrožené/Nicht gefährdet)

Literatura/Literatur

Europäische Union
Evropská unie
Europäischer Fonds für regionale Entwicklung
Evropský fond pro regionální rozvoj
Ziel ETZ | Cíl EÚS
Freistaat Bayern – Tschechische Republik
Česká republika – Svobodný stát Bavorsko
2014 – 2020 (INTERREG V)
FLORA DES BÖHMERWALDES
KVĚTENA ŠUMAVY

Mapa rozšíření/Erweiterungskarte

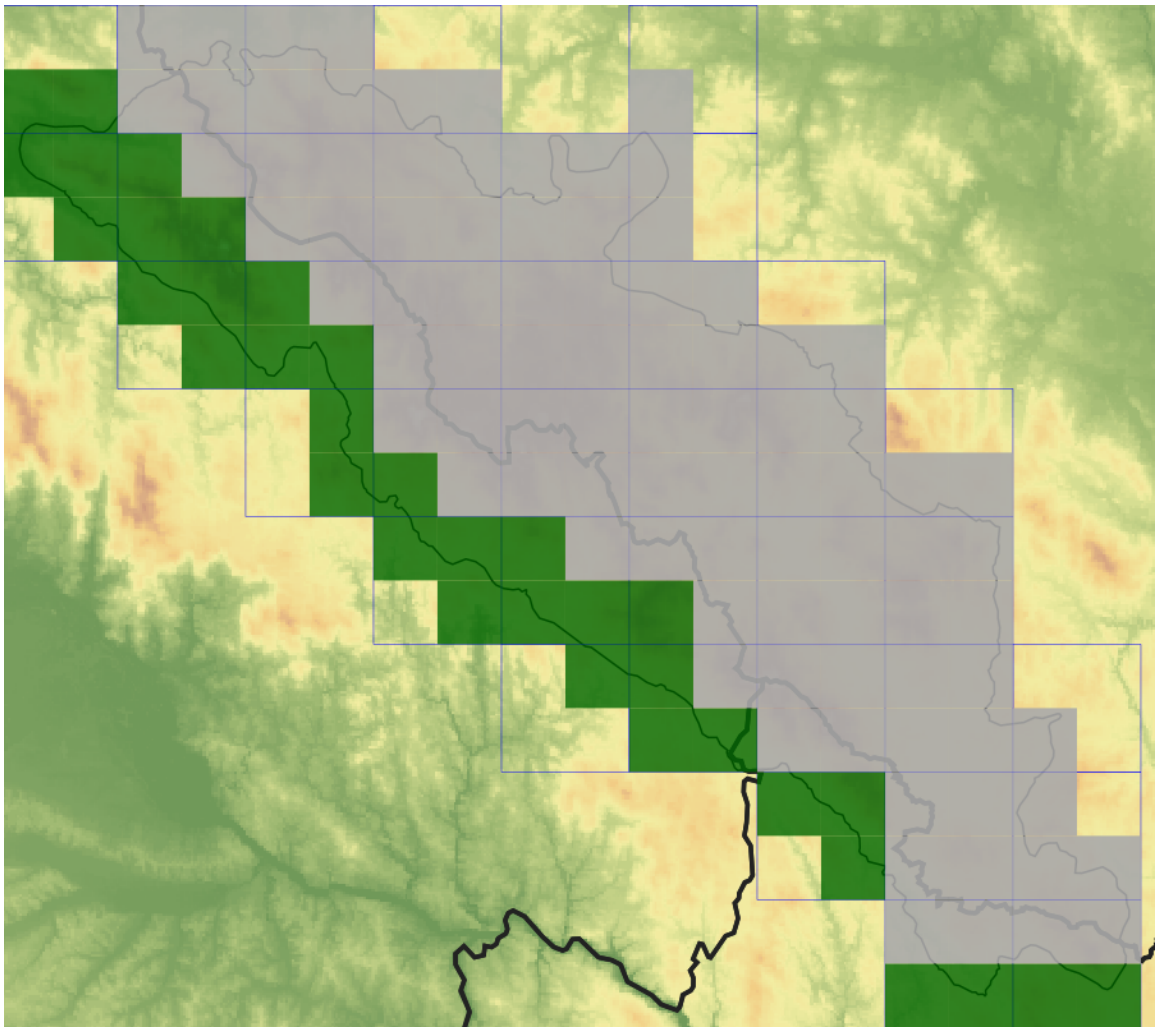

Legenda

- ověřené záznamy
- neověřené záznamy
- nejisté záznamy

Legende

- Verifizierte Angaben
- Noch nicht verifizierte Angaben
- Unsichere Angaben

© Květena Šumavy/Flora des Böhmerwaldes 10/09/2026

Data o rozšíření rostlin pochází z Databáze české flóry a vegetace (Pladias), bavorské národní databáze (AFvB) a nově získaných dat v projektu Květena Šumavy. Data jsou zobrazována v síťové mapě založené na kvadrantech středoevropské mapovací sítě 5 × 3 zeměpisné minuty (ca. 5,5 × 5,9 km).

Die Verbreitungsdaten der Pflanzen stammen aus der Datenbank der Tschechischen Flora und Vegetation (Pladias), der Datenbank zur Flora von Bayern (AFvB) und neu erfassten Daten aus dem Projekt Flora des Böhmerwaldes. Angaben zur Verbreitung werden basierend auf dem Kartenraster für Mitteleuropa angegeben, abgeleitet von Quadranten mit 5 × 3 Bogenminuten (ca. 5,5 × 5,9 km).

Europäische Union
Evropská unie
Europäischer Fonds für regionale Entwicklung
Evropský fond pro regionální rozvoj

Ziel ETZ | Cíl EÚS
Freistaat Bayern – Tschechische Republik
Česká republika – Svobodný stát Bavorsko
2014 – 2020 (INTERREG V)

FLORA DES BÖHMERWALDES
KVĚTENA ŠUMAVY

Fotografie/Fotos

***Picea abies* – Radek Janák – Lusen.**

Europäische Union
Evropská unie
Europäischer Fonds für regionale Entwicklung
Evropský fond pro regionální rozvoj

Ziel ETZ | Cíl EÚS
Freistaat Bayern – Tschechische Republik
Česká republika – Svobodný stát Bavorsko
2014 – 2020 (INTERREG V)

FLORA DES BÖHMERWALDES
KVĚTENA ŠUMAVY

***Picea abies* – Pavla Čížková – Smrčina.**

Europäische Union
Evropská unie
Europäischer Fonds für regionale Entwicklung
Evropský fond pro regionální rozvoj
Ziel ETZ | Cíl EÚS
Freistaat Bayern – Tschechische Republik
Česká republika – Svobodný stát Bavorsko
2014 – 2020 (INTERREG V)
FLORA DES BÖHMERWALDES
KVĚTENA ŠUMAVY

***Picea abies* – Libor Ekrt – Knížecí Pláně.**

Europäische Union
Evropská unie
Europäischer Fonds für regionale Entwicklung
Evropský fond pro regionální rozvoj

Ziel ETZ | Cíl EÚS
Freistaat Bayern – Tschechische Republik
Česká republika – Svobodný stát Bavorsko
2014 – 2020 (INTERREG V)

FLORA DES BÖHMERWALDES
KVĚTENA ŠUMAVY

***Picea abies* – Pavla Čížková – Radvanovický hřbet.**

Europäische Union
Evropská unie
Europäischer Fonds für regionale Entwicklung
Evropský fond pro regionální rozvoj
Ziel ETZ | Cíl EÚS
Freistaat Bayern – Tschechische Republik
Česká republika – Svobodný stát Bavorsko
2014 – 2020 (INTERREG V)
FLORA DES BÖHMERWALDES
KVĚTENA ŠUMAVY